

Natur- og Miljøudvalget

Natur- og Miljøudvalget

1. Udvalgets opgaveområder

Udvalgets opgaver er delt på to politikområder; hhv. det skattefinansierede område og det brugerfinansierede område.

Det skattefinansierede område

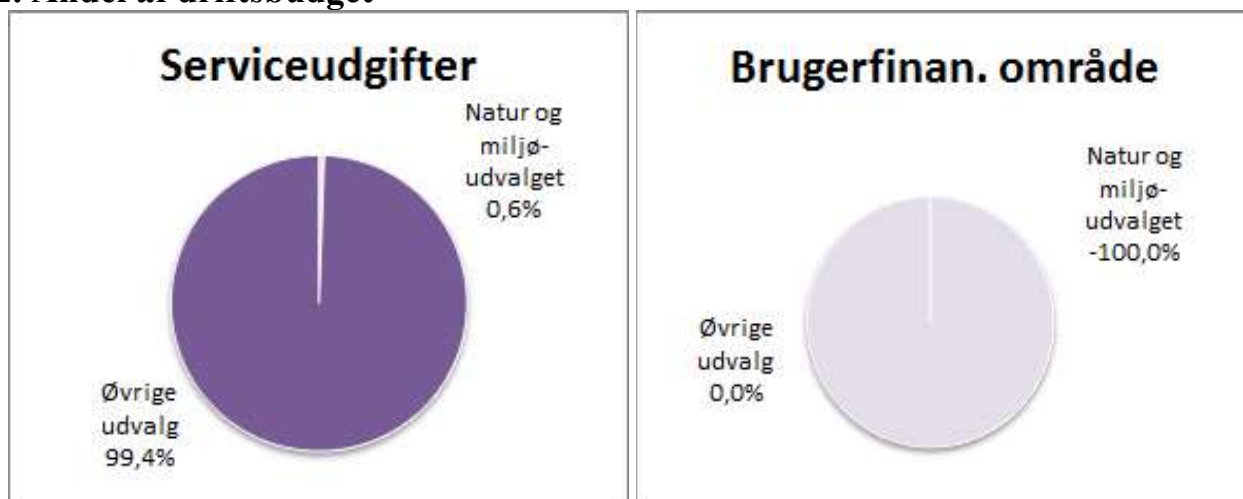
- Vejle Kommune løser en række myndighedsopgaver vedr. naturarealer, søer, vandløb og kystvande, landbrug, dambrug, grundvand, spildevand, jordforurening, tilsyn med industrivirksomheder, energi og klima.
- Økolariet er et nationalt viden- og oplevelsescenter til fremme af bæredygtige beslutninger. Økolariet er udpeget som videnskabs- og pædagogisk center af Undervisningsministeriet.

Vejle Kommune ejer og driver tillige en række skov-, strand- og naturarealer til rekreative formål.

Det brugerfinansierede område

- Den overordnede opgave inden for det brugerfinansierede område er drift og anlæg af affaldssystemerne i Vejle Kommune.
- Kommunen skal helt eller delvis tage hånd om ca. 113.000 borgere og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer AffaldGenbrug ca. 105.600 tons affald om året. Heraf står husholdninger for ca. 86 % og erhvervene for ca. 14 %.

2. Andel af driftsbudget



Drift - serviceudgifter	Budget 2018 (1.000 kr.)	Drift – brugerfinansieret område	Budget 2018 (1.000 kr.)
Natur- og Friluftsliv	11.391	AffaldGenbrug	-19.313
Miljøprojektet	1.315		
Landbrug og Vand	5.729		
Industri, jordforurening, jordflytning	329		
Klima	1.115		
Økolariet	5.387		
Grønt forum	811		
Skadedyr	99		
Puljer	219		
Netto budget i alt	26.395	Netto budget i alt *	-19.313

Natur- og Miljøudvalget

3. Politiske mål og kommende udfordringer

Det skattefinansierede område

Naturbeskyttelseslov § 3-beskyttet område	7.400 ha
Internationale beskyttelsesområder og fredede arealer	18.000 ha
Plejeaftaler	1.000 ha
Tilsynspligtige industrivirksomheder	563
Landbrugsejendomme	800
Dambrug	28
Større vandværker	60
Enkeltvandsforsyninger	2.800
Større søer	8
Mindre søer	3.500
Vandløb	600 km
Forbedret spildevandsrensning, enkeltejendomme	1.900

Udvalget har en række udfordringer og mål i det kommende år, herunder især:

- **Generelt – Resilient Cities**
Vejle er udpeget som en af 100 Resilient Cities i et netværk af byer i hele verden, som kan opnå støtte fra Rockefeller Resilient-Fond. Målet med det nye bynetværk er at skabe mere modstandsdygtige byer. Det handler ikke kun om klimaforandringer som oversvømmelser og storme. Vi skal f.eks. også kunne håndtere folkevandring fra land til by, nedbrud i IT og kommunikation, risikoen for terror m.m. Det skal skabe bedre, mere levende og velfungerende byer, både i gode og dårlige tider.
- **Klima – Grøn omstilling og bæredygtighed.**
Vejle Kommune vil fokusere på de identificerede udfordringer gennem Resiliens-arbejdet. Således skal indsatser og handlinger ikke alene løse klimaudfordringer, men derimod løse mange af de mere nærværende udfordringer vi står overfor som kommune, og herunder også tage hensyn til klimaet. De hand-

linger og aktiviteter vi sætter i gang skal ses som muligheder for også at løse klimaudfordringer. Derfor vil arbejdet med den Grønne omstilling og reduktion af CO₂-udledningen, dels gennemføres ved at tænke bæredygtighed ind i projekter og udvikling, og dels ved at have en holistisk tilgang der skaber mer-værdi i indsatserne, så de også tager hensyn til energiforbrug, CO₂-udledning og vedvarende energi.

I Resiliensstrategien er der identificeret en udfordring omkring mobilitet og trængsel.

Opretholdelse af fremkommelighed i byen, samtidig med opretholdelse af ren luft og tryghed i trafikken er helt centralt for oplevelsen af en god og resilient by. Mange indsatser og projekter koncentrerer derfor omkring dette område, spændende fra introduktion af nye vedvarende drivmidler og ny teknologi til ændring af adfærd og vaner.

Herudover vil der også være konkrete projekter og indsatser med henblik på en generel reduktion af energiforbrug, effektivisering af energiforbruget og introduktion af vedvarende energi. Således skal der fortsat fokuseres på energiforbruget i egne bygninger.

Endvidere blev der i 2016 etableret et officielt 4-kommune samarbejde omkring energi; EnergiAlliancen Trekanten. Via samarbejdet opnås der megen synergi omkring de indsatser der kan gennemføres på det bredere energiområde, som det for eksempel beskrives i Energiplan Vejle Kommune 2014.

- **Klimatilpasning**

Vejle Byråd har 25. juni 2014 vedtaget en klimatilpasningsplan, 16. september 2015 en risikostyringsplan for oversvømmelse og senest 24. februar 2016 vedtog byrådet en resiliensstrategi, hvor klima og oversvømmelse indgår som et fokusområde.

I klimatilpasningsplanen er der udpeget indsatsområder og forslag til tiltag, herunder forslag til fysiske, undersøgende og strategiske tiltag.

I Risikostyringsplanen er der for perioden år 2015-2021 opstillet mål og handlinger, som skal gøre Vejle midtby robust mod fremtidens risici for oversvømmelser. Der er mål og handlinger inden for forebyggelse, sikring og

Natur- og Miljøudvalget

beredskab.

I resiliensstrategien indgår fyrtårnsprojektet ”Fjordbyen Vejle – Det gode liv og møde med vandet”. Projektet består af flere delprojekter:

Stormflodssikring – Stormflodssikringen skal skabe merværdi og bidrage til udviklingen af Vejle by, herunder sikre investeringslysten og ejendomsværdierne.

Østbykvarteret – Østbykvarteret skal være et demonstrationsområde for den resiliente by, hvor vandet styres, skaber rekreativ værdi, fællesskab og tryghed.

Skybrud og ekstrem regn – Skybrud og ekstrem regn skal styres intelligent med områder i oplandet til Grejs Å, hvor vandet forsinkes, og med skybrudsveje, som tænkes sammen med Vejle bys udvikling.

Klimatilpasningsplanen, risikostyringsplanen og resiliensstrategien danner grundlag for den politiske prioritering og finansiering af tiltag.

Der arbejdes med implementeringen af de vedtagne planer og resiliensstrategien – herunder bl.a. klimasikring af midtbyen etape 2, med mulighederne for forsinkelse vand i oplandet til Grejs Å, klimasikring af Øst-bykvarteret og vestbyen, udbygning af intelligent styring af vandet og varsling til beredskab og borgere, undersøgelse af hvordan vi sikrer byen mod højvande/stormflod på kort og lang sigt og finansieringsmodeller hertil.

- **Grundvand** – Fremtidens drikkevand er i fokus. Vi skal kende alle vandværkernes planer for fremtiden – hvilke vandværker findes også om 50 år? Hvordan kan vi støtte vandværkerne i at blive mere professionelle? Vores gode samarbejde med vandværkerne udvikler sig, og vi involverer dem aktivt i forbindelse med den fremtidige planlægning. Sammen sikrer vi, at alle borgere i Vejle Kommune også i fremtiden har drikkevand af god kvalitet.
- **Landbrug** - Vi fortsætter med aktivt at tage del i udviklingen af vækstlandbrug gennem sparringsamtaler og har samtidig fokus på at levere en god service til de mange landmænd, der er udfordret på økonomien. Landbrugene

har i stigende grad brug for sagsbehandling i forbindelse med optimeringer af den forsatte landbrugsdrift eller med salg for øje.

Der er fokus på at overholde sagsbehandlingstiderne på ansøgninger om husdyrgodkendelser. Ulovlige forhold håndhæves og landmanden vejledes omkring udviklingsmuligheder og relevant lovgivning efter behov.

- **Dambrug** - Der arbejdes i dialog med erhvervet og de grønne organisationer på at udarbejde en udviklingsplan.
- **Spildevand** - I samarbejde med Vejle Spildevand udarbejdes en strategisk spildevandsplan, der håndterer udfordringerne i klimatilpasningsplanen, vandforsyningsplanen, kommuneplanen, vandplaner og Vejle Spildevands forretningsplan. Spildevandsplanen er det værktøj, som kan sikre de samfundsøkonomisk mest bæredygtige løsninger, samt giver vores borgere indsigt og kendskab til planlægning på længere sigt. Spildevandsplanen forventes vedtaget 1. halvår 2018.
- **Vandplaner** - De sidste indsatser fra Vandplan 1 realiseres i 2018. 2. generation af vandplaner (vandområde-planer) er vedtaget. Antallet af virkemidler er øget i forhold til 1. generation vandplaner. Indsatsprogrammerne fastlægges i bekendtgørelser og bliver dermed bindende for kommunerne. Indsatsprogrammet betyder, at Vejle Kommune skal fjerne 6 mindre spærringer, lave 23 vandløbsprojekter, der skal føre til målopfyldelse i 90 km vandløb. Der skal ske forbedringer ved 8 regnbetingede udløb og et renseanlæg. I 2018 påbegyndes forundersøgelser på ca. en tredjedel af disse indsatser.

Vådområdeindsatsen er en anden stor opgave i vandplanerne. I forlængelse af VP 1 skal realiseres ca 150 ha og i VP 2 er igangsat forundersøgelse af ca 230 ha af de godt 500 ha der skal etableres. Vi har et godt samarbejde med landbrugsorganisationer og Naturstyrelsen om realiseringen, men er udfordret af formelle rammer og bureaukrati.
- **Natur og friluftsliv** - Vejle Kommune rummer en enestående natur med mange kvaliteter og muligheder, og naturen er et stærkt brand

Natur- og Miljøudvalget

både i Vejle og blandt danskere i øvrigt. Vi tænker natur-, sundheds- og kulturværdier sammen og skaber udviklingsmuligheder for erhverv og bosætning i balance med natur og miljø.

Vejle Ådal og Vejle Fjord er et overordnet fokusområde med stort potentiale, og vi arbejder målrettet i samarbejde med Bestyrelsen på at udvikle disse områder i dialog med lodsejere og brugere.

Det er en stor opgave at realisere EU's og statens planer for naturområdet. Derfor skal der også kvitteres for det gode samarbejde, vi har med lodsejerne om diverse naturplejetiltag.

Det samlede arbejde med udvikling af de naturmæssige og rekreative potentialer afhænger i høj grad af muligheden for at skaffe finansiering.

- **Drift af strand, skov, natur og vand** - Vi har Danmarks bedste muligheder for friluftsliv og det er positivt, at vi kan konstatere et stadigt stigende brug af naturen på klassiske men også nye måder, og vi arbejder målrettet med at udvide vores tilbud. De forskellige former for cykling vil få et særligt fokus, så vi bliver Danmarks bedste cykelkommune. Vi vil inden for de givne økonomiske rammer fortsat tilstræbe et højt serviceniveau til glæde for publikum samt friluftsliv samtidig med, at vi arbejder for bedre biodiversitet.

Det er opgjort at borgerne (18-75 årige) sammenlagt tilbringer mere end 5 mio. besøgstimer i Vejles natur årligt, og 73 % af Vejleenserne besøger naturen mindst 1 gang om måneden

- **Økolariet.** Økolariet har gennem de sidste 2 år oplevet en markant fremgang i besøgstallet, således at besøgstallet nu årligt er på omkring 60.000, hvor det tidligere lå mellem 40 og 45.000. Stigningen er sket på både de almindelige gæster og på antallet af skoleklasser, der vælger at modtage undervisning i Økolariet. Vi forventer, at de positive tendenser vil fortsætte i 2018 og at vi inden år 2020 vil nå 65.000 gæster.

Med det stigende besøgstal, vil Økolariet i endnu højere grad end tidligere være et vigtigt og markant videns- og oplevelsescenter, der gennem udstillinger, skoletjeneste og naturformidling kan sætte fokus på vigtigheden af at indtænke bæredygtighed i hverdagens aktiviteter, både for borger i Vejle Kommune og for de mange udenbys gæster, der efterhånden har fået øjnene op for Økolariet. Vi modtager mange roser for de tilbud Økolariet stiller til rådighed. Foruden indsatsen på bæredygtighedsområdet er Økolariet dermed også med til at tegne et positivt og grønt billede af Vejle Kommune.

Vi er i gang med at udbygge vores markedsføring og formidlingsaktiviteter på Facebook, således at endnu flere vil få kendskab til Økolariet i 2018 og årene fremover. Økolariet vil fortsat hvert år tilbyde gæsterne nye og spændende udstillinger, med tilhørende undervisningsforløb for skolerne. I 2018 vil gæsterne kunne opleve en nyrevideret udstilling om genbrug i de faste udstillinger i kælderetagen med titlen "Genbrugsbyen", hvorved alle lokaler i de faste udstillinger nu vil være opbygget som scenariske miljøer, der giver gæsterne en oplevelse af at være i et "autentisk miljø". Denne ombygning er starten på, at de faste udstillinger i kælderetagen vil blive renoveret, så de fremstår nutidige, både i udtryk og i indhold.

I særudstillingslokalerne vil der blive produceret en ny udstilling om Biodiversitet i stedet for den nuværende om "Upcykling", der fremover temamæssigt vil blive integreret i kælderudstillingen om genbrug. Vi arbejder forsat på det endelige indhold og vinkel på Biodiversitetstemaet.

De ekstra midler Økolariet blev tilført fra NMU fra 2017, til at klare de økonomiske udfordringer der fulgte af, at Økolariet oplevede en reduktion i indtægter fra Vejle Spildevand og et forøget besøgstal, har sikret, at vi kan fortsætte med at udvikle Økolariet. Undervisningsministeriets anerkendelse og økonomiske støtte til Økolariet som Videnspædagogisk aktivitetscenter fortsætter uændret i 2018.

Natur- og Miljøudvalget

Samarbejdsaftalen med Vejle Spildevand for 2018 og 2019 skal genforhandles i år, men vi forventer ikke, at der sker større ændringer i forhold til den nuværende aftale.

Det Brugerfinansierede område

Kommunen skal helt eller delvis tage hånd om ca. 112.000 borgere og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer AffaldGenbrug ca. 105.600 tons affald om året. Heraf står husholdningerne for ca. 86 % og erhvervene for ca. 14 %

- **Affald og Genbrug**

I henhold til Regeringens mål skal vi i 2022 genanvende 50 % for papir, metal, plast og glas fra husholdningerne, samt 70 % for bygge- og anlægsaffald.

Ved indførelse af de nye ordninger i 2016 har vi allerede opnået Regeringens målsætning på de 50%, da vi nu ligger på en genanvendelsesprocent på 57%.

Taksterne for dagrenovation, genbrugsindsamling og storskraldsordning reguleres med den almindelige prisfremskrivning. Der tilbydes fortsat indsamling af haveaffald.

Der udleveres fortsat gratis grønne poser til brug for organisk affald, svarende til et års forbrug for en gennemsnitlig husstand.

På genbrugspladsområdet reguleres gebyret med den almindelige prisfremskrivning.

Kommunen har fortsat frivillig ordning for erhvervsbrug af genbrugspladserne. Erhvervsgebyr er blevet beregnet ud fra brugerundersøgelse, hvilket betyder at erhverv andrager med 8 % af udgifterne til genbrugsområdet. Der er også mulighed for, at anvende vægtordning for nogle fraktioner, hvor man bliver afregnet efter dagsprisen. Erhverv vil endvidere blive afregnet med et administrationsgebyr.

Affald er en vigtig ressource til genanvendelse af råstoffer.

AffaldGenbrug vil derfor fortsat arbejde målrettet med genbrug og genanvendelse.

Der vil være fokus på, at affaldssystemer og ordninger på en økonomisk forsvarlig måde understøtter en optimal udnyttelse af ressourcerne i affaldet.

Der arbejdes med, at der skal ske en udflytning fra eksisterende lokalitet med henblik på at etablere nye anlæg og pladser i Vejle N.

Affaldsplanen ligger til grund for de investeringer, der skal foretages i årene frem. Der vil fortsat være øget kommunikation ud mod borgerne og virksomheder, i forbindelse med implementeringen af de nye ordninger i 2016, hvor der stadig skal motiveres til større ud-sortering af deres affald.

Der arbejdes med projekt omkring mere ud-sortering til genanvendelse af bygge- & anlægsaffald.

Der forventes at der udføres forsøg med ned-gravede affaldsløsninger i midtbyen.

Natur- og Miljøudvalget

4. Aktivitetsforudsætninger

Aktivitet	Pris*	Mængde	I alt
Grødeskæring og vedligeholdelse af små vandløb	5.000 kr./km	ca. 125 km	0,63 mio. kr.
Grødeskæring og vedligeholdelse af mellemstore vandløb	8.740 kr./km	ca. 83 km	0,73 mio. kr.
Grødeskæring og vedligeholdelse af store vandløb	7.350 kr./km	ca. 143 km	1,05 mio. kr.
Skovdrift		850 ha	2,6 mio. kr.
Stranddrift		9 strande	1,5 mio. kr.
Naturpleje		22.000 ha	1,9 mio. kr.
Friluftsliv			1,8 mio. kr.
Besøgster i Vejles Natur		5 mio. timer	
Økolarier, antal gæster		60.000 gæster	

**Det er gældende for ovenstående aktivitetsforudsætninger, at nogle af disse er oplyst uden angivelse af en gennemsnitspris. Det gælder både for aktivitetsforudsætninger med og uden oplyst gennemsnitspris, at der er stor variation i omfang af niveau og dermed udgift ift. den angivne mængde.*